

JU ZAVOD „KOMANSKI MOST“

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2015. GODINU

PODGORICA, JANUAR 2016. GODINE

UVODNE NAPOMENE

Djelatnost Zavoda, saglasno poslovima utvđenim Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti, Odlukom o izmjeni i dopuni Odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj lica sa posebnim potrebama „Sl. List CG,, Br.13/14 obuhvata:

- smještaj odraslih lica sa invaliditetom (umjerene, teže i teške intelektualne teškoće i poremećaji iz autističnog spektra);*
- radno-okupaciono angažovanje u skladu sa fizičkim i psihičkim sposobnostima, kulturno-zabavne aktivnosti i sl. ;*
- zdravstvenu zaštitu u skladu sa propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita i zdravstveno osiguranje.*

1.SMJEŠTAJ KORISNIKA

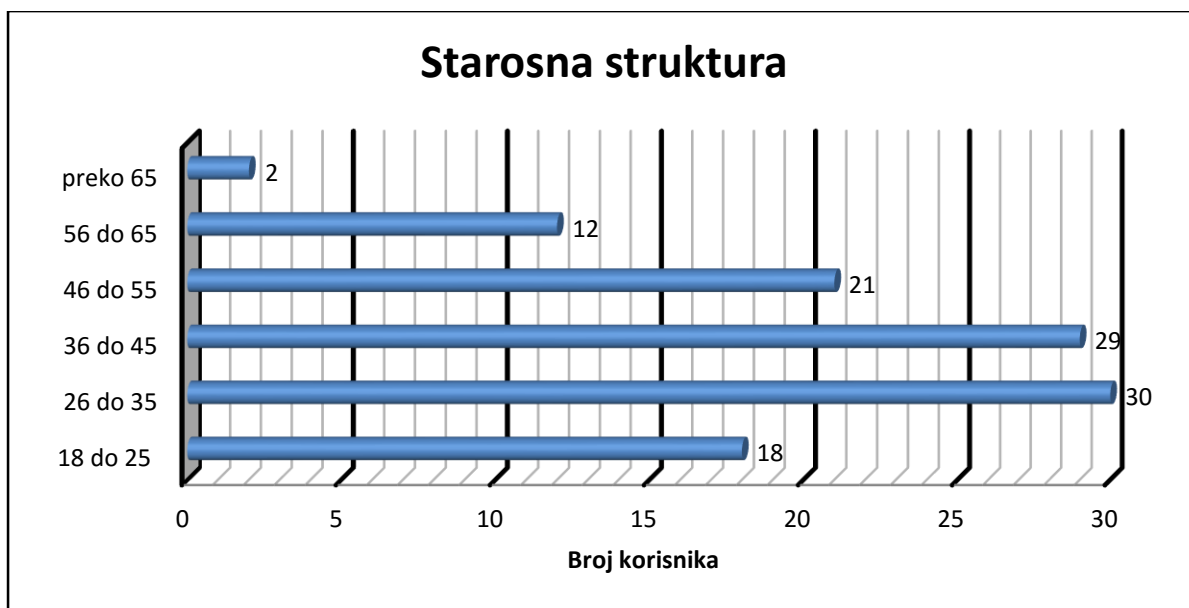
Smještaj odraslih lica sa invaliditetom obuhvata zbrinjavanje, ishranu, obezbjeđenje odjeće, obuće i drugu njegu.

Postojeći kapaciteti Zavoda su tri objekta za zbrinjavanje korisnika. Paviljon “A” za mušku i paviljon “B” za žensku populaciju, dok je paviljon “C” shodno Planu transformacije ustanove, predviđen za otvaranje odjeljenja za osobe sa teškim oblikom autizma. U tom cilju, paviljon je u potpunosti adaptiran i prilagođen, donacijom turske agencije za razvoj “Tika”, te se njegovo otvaranje očekuje početkom 2016. godine.

Paviljoni za smještaj muške i ženske populacije sadrže spavaće sobe, dnevne boravke i kupatila odvojene po blokovima. U sobama paviljona nalaze se ormari i noćni ormarići, gdje korisnici mogu odložiti i čuvati svoje lične stvari, zidovi su ukrašeni slikama kao i ilustracijama i posterima a prema interesovanjima i želji korisnika. Dnevni boravci su opremljeni i prilagođeni potrebama korisnika.

Starosna struktura ukupne populacije korisnika:

18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	preko 65	ukupno
18	30	29	21	12	2	112

Prosječna starost korisnika iznosi **39.4 godina**

Polna struktura ukupne populacije korisnika:

Muška populacija	Ženska populacija	Ukupno
62	50	112

Starosna struktura muške populacije:

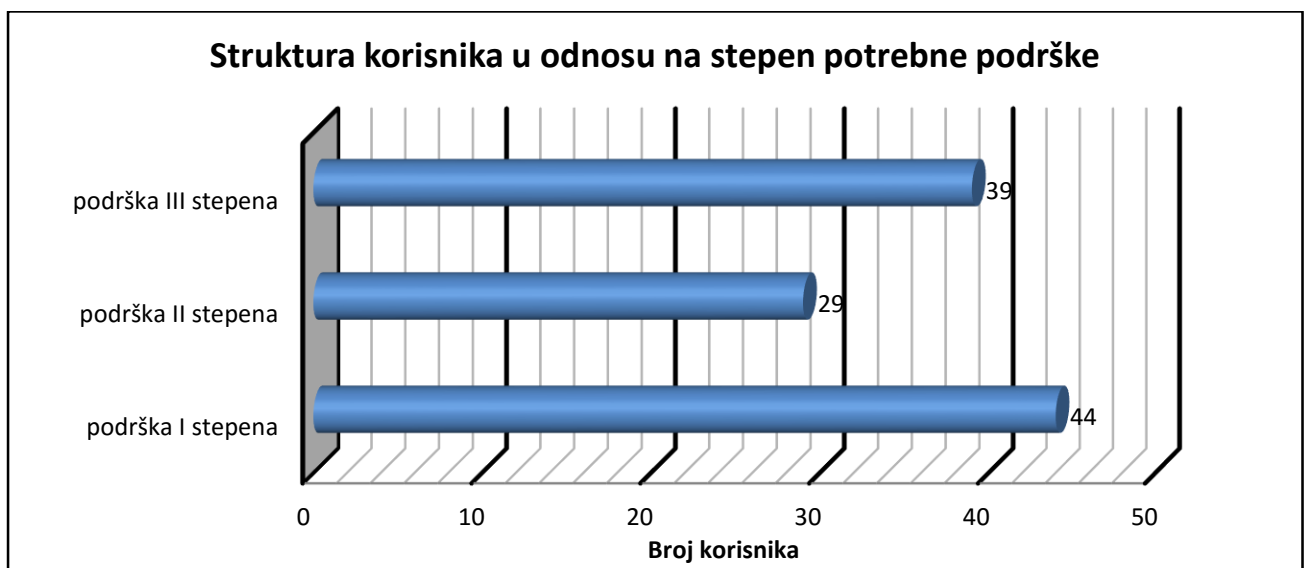
18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	preko 65	Ukupno
8	18	17	11	7	1	62

Starosna struktura ženske populacije:

18-25	26-35	36-45	46-55	56-65	preko 65	Ukupno
10	12	12	10	5	1	50

Struktura korisnika u odnosu na procjenu stepena neophodne podrške kao i samostalnosti korisnika:

Stepen podrške	Broj korisnika
Podrška I stepena (pruža se korisniku koji nije sposoban da samostalno brine o sebi i uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici)	44
Podrška II stepena (pruža se korisniku koji može da brine o sebi i uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici uz pomoć drugog lica)	29
Podrška III stepena (pruža se korisniku koji može da brine o sebi i uključi u aktivnosti dnevnog života u zajednici uz nadzor i podršku drugog lica)	39
UKUPNO	112

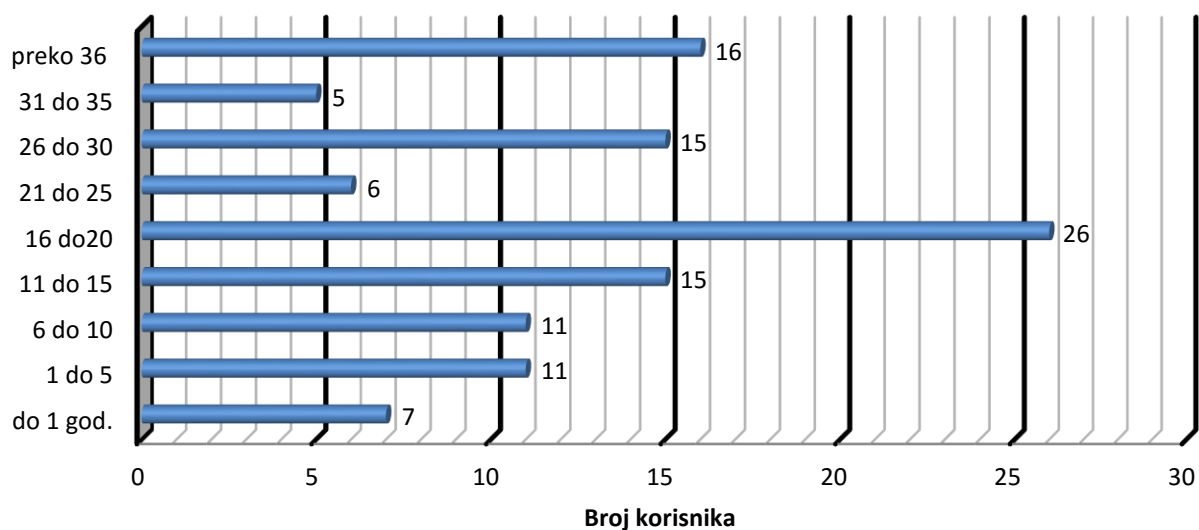

Dužina boravka korisnika u Ustanovi

Do 1 god.	1-5	6-10	11-15	16-20	21-25	26-30	31-35	Preko 36 god.
7	11	11	15	26	6	15	5	16

Prosječna dužina boravka korisnika u Ustanovi je **18.8 godina**

Dužina boravka u Ustanovi

Pregled ukupne populacije korisnika po opštinama:

Redni broj	Opština	Broj korisnika
1	Podgorica	29
2	Cetinje	4
3	Danilovgrad	3
4	Kolašin	4
5	Nikšić	9
6	Plužine	1
7	Šavnik	1
8	Bijelo Polje	12
9	Mojkovac	1
10	Pljevlja	13
11	Žabljak	1
12	Kotor	5
13	Budva	2
14	Berane	7
15	Andrijevica	3
16	Herceg Novi	3
17	Bar	2

18	Ulcinj	3
19	Rožaje	3
20	Plav	2

Pregled korisnika iz okruženja:

-Srbija.....1
 -Kosovo.....2
 -BiH.....1

Od ukupnog broja korisnika iz regiona, tri korisnika imaju status raseljenog i interno raseljenog lica, dok je za jednu korisnicu u toku postupak repatriacije u zemlju porijekla - BiH, koji vodi Centar za socijalni rad Kotor, kao nadležni centar. Za korisnika iz Srbije koji se nalazi na smještaju od 1984. godine, regulisana je porodična penzija, data je saglasnost na individualni plan rada od strane matičnog centra, određen mu je i staratelj sa kojim imamo redovnu komunikaciju. Kako korisnik trenutno nema regulisanu zdravstvenu zaštitu, a u obavezi je nadležni centar da istu reguliše, uputili smo diplomatskim putem preko Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija zahtjev za rješenje tog problema, tako da uskoro očekujemo okončanje postupka. Naglašavamo da on bez obzira na sve, uz razumjevanje Kliničkog centra Crne Gore, Doma zdravlja Podgorica i uz naše napore ima punu zdravstvenu zaštitu kao svi naši korisnici. Prema individualnom planu rada za pomenutog korisnika, ostanak u ustanovi je najbolje rješenje, o čemu je postignuta saglasnost organa starateljstva, pri čemu se i staratelj složio sa datim rješenjem.

U toku 2015. godine primljeno je na smještaj 7 korisnika. Djeca do 18 godina nijesu primana na smještaj. U izvještajnom periodu preminula su 2 korisnika.

2. STATUSNA PITANJA I DRUGA PRAVA KORISNIKA

U cilju unapređenja kvaliteta usluga, smještaja i poboljšanja porodično pravne zaštite korisnika tokom 2015. godine ostvarena je dobra saradnja sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja kao i Centrima za socijalni rad. Kao rezultat dobre saradnje unaprijeđena je porodično-pravna zaštita korisnika, svi korisnici su stavljeni pod starateljstvo. Kroz ove aktivnosti, angažovanjem svih nadležnih subjekata, animirane su porodice korisnika da ih više posjećuju, a naš doprinos na tom planu je što im se od

strane Zavoda obezbjeđuje naknada putnih troškova, te im se daje prilika da kao partneri učestvuju u njihovoj daljoj rehabilitaciji, jer je porodica u tom procesu nezaobilazna. U izvještajnoj godini održana su dva redovna sastanka sa roditeljima i starateljima pri čemu su svi prisutni upoznati sa aktuelnim pitanjima na polju života i rada korisnika, kao i njihovog zdravlja. Prisutni članovi porodica izrazili su zadovoljstvo sadašnjim stanjem i dali punu podršku aktivnostima koje se sprovode u ustanovi. Kao rezultat sprovođenja individualnih planova rada, što je bila i dosadašnja praksa, na našu inicijativu četiri korisnika su posjetila rodbinu u Bijelom Polju, dok je jedan korisnik posjetio svog oca u Beranama. Treba naglasiti da je riječ o porodicama koje ne ostvaruju posjete svojim, pa na ovakav način želimo da podstaknemo i održimo porodične veze. Takođe, evidentno je da je broj posjeta korisnicima značajno veći kao i njihov višednevi boravak u kućnom, porodičnom, okruženju.

U toku 2015. godine završeno je ukupno 88 ličnih (identifikacionih) dokumenata. Za jednog korisnika predata je dokumentacija za dolazak mobilne stanice, s obzirom da je u vrijeme kada je mobilna posjetila Zavod isti bio u posjeti kući u Bijelom Polju, dok je za drugog u toku predaja zahtjeva. Za 18 korisnika nadležni Centri preuzeli su obavezu dostavljanja podataka jer isti nemaju regulisano državljanstvo, te će u narednom periodu biti pokrenut postupak regulisanja državljanstva i završavanja ličnih karata.

Zavod posjeduje informativnu brošuru, koja sadrži osnovne naznake o Zavodu, načinu smještaja odraslih lica sa invaliditetom (umjerene, teže i teške intelektualne teškoće i poremećaji iz autističnog spektra); radno-okupaciono angažovanje u skladu sa fizičkim i psihičkim sposobnostima, kulturno-zabavne aktivnosti i sl.

Na stranici web sajt Zavoda prezentira se djelatnost Zavoda, kao i sva događanja i informacije koje su dostupne javnosti.

3. RADNO - OKUPACIONI TRETMAN

Radno-okupacioni tretman u 2015. godini je realizovan od strane 8 radno-okupacionih terapeuta (5 dipl. defektologa, 2 spec. socijalnog rada, 1 spec. psihologije), stručnog saradnika za kulturno zabavne aktivnosti (spec. predškolskog vaspitanja), 1 spec. pedagogije, 1 soc. radnika, 1 spec. psihologije kao i 2 radna animatora sa SSS.

Rad se odvijao po grupama u skladu sa Dopunom Odluke o formiranju defektoloških, vaspitno-okupacionih, okupaciono-terapijskih, radno-okupacionih i socio-terapijskih grupa, kao i osoba zaduženih za sprovođenje i praćenje rada u grupama.

Odluka o formiranju grupa je donešena na osnovu Individualnih planova rada za sve korisnike, u skladu sa njihovim ličnim interesovanjima kao i izraženim stepenom intelektualnih i motoričkih sposobnosti, tako da su formirane sledeće grupe:

- 5 okupacionih grupa;*
- 4 vaspitno – okupacione grupe;*
- 3 okupaciono terapijske grupe;*
- 3 radno – okupacione grupe;*
- 2 socio – terapijske grupe.*

Revizija grupa vrši se u skladu sa ponovnim pregledom individualnih planova rada.

Individualan plan rada, osim opših podataka za svakog korisnika i zaduženog stručnog radnika za sprovođenje individualnog plana, dugoročnog i kratkoročnog cilja, snaga i rizika sadrži i sledeće oblasti: formalno-pravnu zaštitu, pripadnost porodici, očuvanje kognitivnih funkcija, vještine staranja o sebi, socijalizaciju, rad i okupaciju, bezbjednost i zdravstvenu zaštitu.

Individualnim planom rada za svaku oblast rada jasno su naznačeni ishodi, zadaci, aktivnosti, zadužene osobe i rokovi. Individualnim planom rada predviđeno je upoznavanje korisnika i davanje komentara (što zavisi od nivoa razumijevanja, a samim tim i stepena samostalnosti). Zadužene osobe iz nadležnog Centra za socijalni rad su u obavezi da upoznaju i uruče primjerak individualnog plana staratelju ili roditelju, koji takođe daju svoj komentar, potpisuju i preuzimaju ga. Individualnim planovima rada planirano je da se individualni i grupni rad sa stručnim radnikom – radno-okupacionim terapeutom, sa ciljem stimulacije i pronalaženja adekvatnih okupacionih aktivnosti kao i planski određen rad u okviru okupacione terapije, realizuje kroz pet okupacionih i četiri vaspitno - okupacione grupe. Individualni i grupni rad sa radno-okupacionim terapeutom se odvija po paviljonima u precizno određenim terminima radnim danima. Grupe su formirane na osnovu starosne dobi, preostalih sposobnosti kao i interesovanjima i željama korisnika. Na ovaj način svaki korisnik je obuhvaćen nekim vidom okupacije kroz pisanje, crtanje, slušanje muzike, društvene igre, gledanja filmova, ples a sve u cilju održavanja i unapređenja različitih znanja i vještina u domenu kognitivnog i socijalnog funkcionisanja u skladu sa njihovim interesovanjima, stepenom intelektualnih i motoričkih sposobnosti.

Pored grupnog, zastupljen je i individualan rad. Korisnici u radnim grupama angažovani su u politehničkoj radionici i radionici za domaću radinost, a sve pod nadzorom radnih animatora. Korisnici na ovim poslovima postižu veoma značajne rezultate u skladu sa svojim sposobnostima.

Okupacione i vaspitno - okupacione grupe

Individualnim planom rada planirano je da se individualni i grupni rad sa stručnim radnikom, radno-okupacionim terapeutom, sa ciljem stimulacije i pronalaženja adekvatnih okupacionih aktivnosti kao i planski određen rad u okviru okupacione terapije, realizuje kroz pet okupacionih i četiri vaspitno-okupacione grupe. Individualni i grupni rad sa radno-okupacionim terapeutom odvija se po paviljonima u precizno određenim terminima radnim danima po određenom rasporedu.

Okupaciono terapijske grupe

Individualnim planom rada okupaciona terapija, koja ima za cilj održavanje i unaprijeđivanje različitih znanja, vještina i navika u domenu kognitivnog i socijalnog funkiconisanja, realizuje se kroz tri rotirajuće okupaciono-terapijske grupe. Okupaciona terapija realizuje se radnim danima u periodu od 11.00 do 12.00 sati. Grupe se rotitiraju jednom nedeljno između osoba zaduženih za vođenje istih.

Radno – okupaciona terapija

Individualnim planom rada planirano je da se radno-okupaciona terapija sa ciljem održavanja prethodno postignutog nivoa uz nastojanje za unaprijeđivanjem, realizuje radnim danima u trajanju od 3 sata uz pauze, adekvatno raspoređenim tokom dana.

Socio terapija

Individualnim planom rada planirano je da se socio - terapija sa ciljem razvoja grupne kohezije, kao i identifikovanja i rješavanja aktuelnih problema među korisnicima, realizuje kroz dvije rotirajuće socio terapijske grupe. Predviđeno je da se socio - terapija realizuje kroz dva 60-minutna susreta tokom radne nedelje u terminima od 12.00 do 13.00 sati. Grupe se rotiraju jednom mjesečno između stručnih radnika (socijalni radnik, defektolog) zaduženih za vođenje istih.

U decembru mjesecu odrađen je ponovni pregled planova rada za sve korisnike.

U cilju sveukupne rehabilitacije naših korisnika, važan segment su kontakti sa širom društvenom zajednicom kako u okviru ustanove, tako i odlazak van nje. U sklopu redovnih aktivnosti, kao što je i dosad bila praksa, za 30 korisnika Zavoda „Komanski most“ u periodu od 02.02. do 09.02. 2015. godine obezbijeđeno je zimovanje na Ivanovim Koritima. Bio je to poseban ugođaj za korisnike, tako da su doživjeli sve čari zimskog ambijenta, sankanje, skijanje, šetnje kao i druženje u večernjim satima pri čemu su pokazali posebno interesovanje i umješnost u pravljenju maski za učešće u maskembalu i osvojili više diploma za ples. Takođe, i ove godine u organizaciji Ministarstva rada i socijalnog staranja, 29 naših korisnika provelo je sedam nezaboravnih dana u odmaralištu u Rafailovićima u periodu od 28.08. do 04.09.2015. godine. Osim uživanja u prelijepim plažama i moru, za korisnike su bili organizovani kako izleti, tako i kulturmo-muzičke manifestacije. Zahvaljujući humanisti Alenu Efoviću koji je upriličio ljetovanje od 02.09. do 11.09.2015. osam naših korisnika ljevalo je u Dobrim vodama, pri čemu je naš domaćin svojim vedrim duhom i uz pomoć animatora svakodnevno uljepšavao boravak naših korisnika koji su uživali u igri i druženju. I ove godine naša petočlana ekipa je ostvarila odličan rezultat na sportskim igrama koje su održane u Sarajevu od 30.09. do 04.10. 2015. godine, u organizaciji Udruženja za podršku osobama sa intelektualnim teškoćama na području Kantona Sarajevo "OAZA" i Specijalne olimpijade BIH, osvojivši 3 medalje i to jednu srebrnu i dvije bronzane. Ovo je treće uzastopno učešće našeg tima na ovim igrama. Korisnici su se vratili sa brojnim utiscima i oduševljenjem, kao i sa željom da se ponovo susretnu sa prijateljima koje su upoznali na igrama, uz obećanje da će sledeći put dati još više od sebe. Ove i slične aktivnosti su od velikog značaja u socijalizaciji korisnika, i veoma pozitivno utiču na njihovo samopouzdanje i lični razvoj, čemu će se u narednom periodu pridavati poseban značaj. U susret Novoj godini organizovane su dvije prodajne izložbe rukotvorina naših korisnika u Delta Cityju i Tržnom centru Gintaš koje su bile dosta dobro posjećene, pri čemu su naši korisnici bili umješni animatori prodaje. U Zavodu je 31.12.2015. godine, organizovano novogodišnje druženje pri čemu su korisnicima podjeljeni paketići donirani od strane Poreske uprave Crne Gore u saradnji sa Sekretarijatom za socijalno staranje Glavnog grada. Posebno treba istaći da su ove godine Centri za socijalni rad bili izdašni sa poklonima za svoje korisnike, tako da je većina korisnika dobila poklone kako to oni kažu „od svojih“.

Takođe, značajno je naglasiti da pored redovnih, svakodnevnih rekreativnih aktivnosti, Zavod organizuje i druge oblike odmora i rekreacije koji uključuju kontakt

sa širom društvenom zajednicom. Naši korisnici, bez obzira na stepen samostalnosti, kontinuirano, tokom cijele godine, imaju adekvatnu stimulaciju u vidu jednodnevnih izleta (Delta city, Tržni centar Gintaš, Konjički klub, Bandići, Salaš u blizini Podgorice, Virpazar i sl.) kao i organizovanih izlazaka u bližem krugu Zavoda.

Tokom 2015. godine imali smo više posjeta od strane: Ministarke rada i socijalnog staranja, predstavnika resornog ministarstva, Incijative mladih za ljudska prava, UNICEF-a, NVO Udruženje paraplegičara, NVO Udruženje roditelja, NVO Centar za prava djeteta, polaznika Škole za ljudska prava, predstavnika Dobrotvorne ustanove Crkve Isusa Hrista svetaca poslednjih dana, Pobjede, Hipotekarne banke, NVO – Organizacije žena Podgorica, Dnevnog centra Krško-Leskovec iz Slovenije zatim studenata sa Filozofskog Fakulteta psihologije i pedagogije, kao i sa Fakulteta političkih nauka.

4. ZDRAVSTVENA NJEGA

Zdravstveni nadzor i higijenski tretman korisnika obezbijeđen je u kontinuitetu 24 časa, te je samim tim rad medicinskih sestara i njegovateljica smjenski.

Sušтина primarne zdravstvene njege je u sprovođenju higijensko-dijetetskog i medikamentoznog tretmana sa primatom na prevenciji.

Problemi mentalnog zdravlja, koji dominiraju su epilepsija, agresija, autoagresija, te povremena psihotična ispoljavanja, što otežava njihovo stanje i naravno, što dovodi do čestih povreda i samopovrjeđivanja.

Zbog urođenih malformacija vitalnih organa često se susriječemo sa problemima respiratornog trakta, kardiovaskularnim tegobama, te promjenama izazvanim lošom perifernom cirkulacijom (usljed djelimične ili potpune nepokretnosti).

Radi sveobuhvatne zdravstvene zaštite Zavod angažuje spoljne saradnike: ljekara, neuropsihijatra, stomatologa, ginekologa, fizijatra, ortopeda, neurologa, urologa i kardiologa. Angažovanjem nutricioniste i uvođenjem novog Jelovnika u saradnji sa Institutom za javno zdravlje, unaprijeđen je kvalitet ishrane korisnika, kao i implementacija HACCP sistema koja je u toku.

Tokom 2015. godine u Zavodu „Komanski most“ pregledano je 277 korisnika u opštoj praksi, psihijatar je obavio 112 pregleda, a redovno su vršeni i ostali pregledi po indikacijama, kod stomatologa, urologa, ortopeda, ginekologa, neurologa, fizijatra i kardiologa.

Hospitalizovana su tri korisnika. Tokom godine, zbog pogoršanja osnovne bolesti ili akutno nastalih poremećaja zdravlja, preminula su dva korisnika.

Takođe, tokom godine su rađeni redovni pregledi u skladu sa individualnim planom rada, što uključuje laboratorijska ispitivanja, RTG dijagnostike i specijalističke preglede van Ustanove. U ambulantama paviljona, medicinski tehničari su obavili 223 različitih previjanja i 243 I.M i I.V.injekcija.

U Urgentni centar je zbog hitnih intervencija povedeno 16 korisnika. Izvršena je vakcinacija protiv gripa, broj vakcinisanih korisnika je 110, dok dva korisnika nijesu vakcinisana, jedan zbog medicinskih kontraindikacija, a drugi zbog nesaglasnosti roditelja.

Tabela 1: epilepsija

<i>Broj korisnika sa epilepsijom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>19</i>	<i>16.96</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 2: autizam

<i>Broj korisnika sa autizmom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>7</i>	<i>6.25</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 3: psihoza

<i>Broj korisnika sa psihozom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>17</i>	<i>15.18</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 4: Dowun-ov sindrom

<i>Broj korisnika sa Dowun-ov sindrom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>1</i>	<i>0.89</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 5: povišen krvni pritisak

<i>Broj korisnika sa povišenim krvnim pritiskom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>20</i>	<i>17.86</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 6: slabost srčanog mišića

<i>Broj korisnika sa slab.srčanog mišića</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>13</i>	<i>11.60</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 7: malokrvnost

<i>Broj korisnika sa malokrvnošću</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>4</i>	<i>3.57</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 8: bronhijalna astma

<i>Broj korisnika sa bronh.astmom</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>3</i>	<i>2.68</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 9: poremećaj metabolizma-mršavost

<i>Broj korisnika sa por.met.-mršavost</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>4</i>	<i>3.57</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 10: poremećaj metabolizma –gojaznost

<i>Broj korisnika sa pore.metabolizma gojaznost</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>10</i>	<i>8.93</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 11: poremećaj metabolizma šećerna bolest

<i>Broj korisnika sa pore.metabolizma-šećerna bolest</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>2</i>	<i>1.78</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 12: deformiteti mišićno-koštanog sistema

<i>Broj korisnika sa deformitetima lokomotornog aparata</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>25</i>	<i>22.32</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 13: smetnje kretanja-nepokretni

<i>Broj korisnika nepokretni</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>9</i>	<i>8.03</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 14: smetnje kretanja-teško pokretni

<i>Broj korisnika-teško pokretnih</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>16</i>	<i>14.28</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

Tabela 15: oštećenje čula vida

<i>Broj korisnika sa oštećenjima vida</i>	<i>%</i>	<i>ukupno</i>	<i>%</i>
<i>13</i>	<i>11.61</i>	<i>112</i>	<i>100</i>

5.FIZIOTERAPEUTSKI TRETMAN

Fizioterapeutski tretman sa korisnicima sprovodi se kontinuirano, dozirano i propisano od strane ljekara specijaliste fizijatra. Specijalistički fizijatrijski pregledi obavljaju se četiri puta mjesečno, takođe i po potrebama od hitnosti stanja korisnika. Za izvještajnu 2015. godinu specijalističkih fizijatrijskih pregleda je bilo 78, takođe obavljeno je 130 kontrola. Korisnicima je za proteklu godinu odrađeno preko 220 elektro-terapijskih procedura koje obično traju 15 minuta, uključuju se jedan put dnevno na bolno mjesto, ordinirano od strane ljekara fizijatra. Osim elektro-terapije, sprovodi se kinezi terapija, kao sastavni dio fizioterapijske procedure.

Sprovode se vježbe po grupama i individualno, kod korisnika koji su zavisni od pomoći fizioterapeuta i drugih lica. Vježbe po grupama obično traju 30 minuta, a čine ih najviše po 5 korisnika. Obavljaju se u cilju održavanja i očuvanja mišićne snage. Individualne vježbe sprovode se sa korisnicima koji su slabo ili totalno nepokretni. Obavljaju se radi prevencije nastanka dekubitusa, deformiteta, pneumonije, embolije kao i održavanja obima pokreta u zglobovima.

U terapijske svrhe redovno se koristi ručni vibracioni masažer sa infra crvenim zracima. On daje efekat dubinske masaže mišićnog tkiva, čini na boljoj prokrvljenosti tretiranog segmenta, što ujedno doprinosi boljem mentalnom, psihičkom i fizičkom stanju korisnika. U fizioterapeutskoj sali korisnici vježbaju na spravama kao što su: statična sobna bicikla, eliptični trenažeri, staze za brzi hod i trčanje, u cilju osposobljavanja, održavanja i poboljšanja kondicije i mišićne snage. Dužina treninga može iznositi od 10 do 45 minuta, a nekada i po individualnim sposobnostima korisnika, uz cjelodnevni nadzor fizioterapeuta.

Važno je spomenuti procedure kao što su individualni treninzi, koji se sastoje od doziranog programa kinezi terapije i brzog hoda. Treninzi se obavljaju svakodnevno, a traju po 45 minuta. Za korisnike koji se otežano kreću primjenjuju se vježbe hoda u razboju, gdje korisnik napravi hod u više navrata, držeći se za razboj koji mu daje osjećaj sigurnosti. Od pomagala za korisnike nabavljeno je: 4 antidekubitalna dušeka, 15 invalidskih kolica nosivosti od 70 do 100 kg, 1 toaletna kolica i 7200 komada pelena. Specijalističkih ortopedskih pregleda ukupno je bilo 60 kao i 52 kontrolne.

6.UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA ZAVODA I STRUKTURA KADROVA

Unutrašnja organizacija Zavoda utvrđena je Statutom br.04-1214 od 04.11.2014.godine i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta br.04-775 od 30.07.2015.godine, koji je u potpunosti prilagođen Zakonu o socijalnoj i dječijoj zaštiti, Odluci o izmjeni i dopuni Odluke o organizovanju javne ustanove za smještaj lica sa posebnim potrebama "Sl. list CG" br.13/14, Granskom kolektivnom ugovoru za socijalnu djelatnost "SL. List 25/15, Pravilniku o bližim uslovima i standardima za obavljanje stručnih poslova u socijalnoj i dječijoj zaštiti "SL. list CG" br. 56/13 i Pravilniku o bližim uslovima za pružanje i korišćenje, normativima i minimalnim standardima usluge smještaja odraslih i starih lica "SL. list CG" br. 58/14. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta br.04-775 od 30.07.2015. godine proces rada realizuje se u okviru četiri službe i to:

- Služba za smještaj i osnovne stručne poslove,*
- Služba za radno – okupaciono angažovanje,*
- Služba za zdravstvenu njegu,*
- Služba za finansijsko – adiministrativne i tehničke poslove.*

U 2015.godini poslove i zadatke iz djelokruga Zavoda obavljalo je 87 izvršilaca.

U toku protekle godine došlo je do transformacije ugovora o radu sa određenog na neodređeno vrijeme za osam zaposlenih i to:

- 1 radnik na održavanju higijene*
- 1 njegovateljica*
- 1 stražar-portir*
- 4 stručna radnika na radno-okupacionom angažovanju*
- 1 medicinska sestra-tehničar*

Zaključen je ugovor o radu na neodređeno vrijeme sa jednim medicinskim tehničarom, dok je u oktobru mjesecu izvještajnog perioda zaključen ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova sa jednim izvršiocom.

Jednom zaposlenom otkazan je ugovor o radu, jer je bio angažovan do povratka fizioterapeta sa porodijskog odsustva.

U julu mjesecu izvještajnog perioda sporazumni raskid radnog odnosa uz isplatu otpremnine, zatražilo je 5 zaposlenih i to: 1 blagajnik, 1 materijalni knjigovođa, 1 krojač-garderober, 2 radna terapeuta, dok je u decembru mjesecu sporazumno napustilo ustanovu, uz isplatu odgovarajuće otpremnine, šest radnika i to: 2 vaspitača, 1 medicinska sestra-tehničar, 2 radnice na održavanju higijene i 1 njegovateljica.

Nakon isplate otpremnina struktura zaposlenih izgleda ovako: direktor, 1 stručni radnik na pravnim poslovima, 1 rukovodilac u Službi za smještaj i osnovne stručne poslove, 2 stručna saradnika u Službi za smještaj i osnovne stručne poslove, 1 rukovodilac Službe za radno-okupaciono angažovanje, 5 stručnih radnika na radno-okupacionom angažovanju, 1 stručni saradnik za kulturno zabavne aktivnosti, 2 radno-okupaciona animatora sa SSS, 2 fizioterapeuta, 1 glavna medicinska sestra sa VSS, 15 medicinskih sestara-tehničara, 15 njegovateljica, 1 frizer-brijač, 1 glavni kuvar, 3 kuvara, 3 pomoćna radnika u kuhinji, 1 vozač, 3 domara, 1 rukovodilac Službe za finansijsko-administrativne i tehničke poslove, 1 blagajnik, 1 materijalni knjigovođa, 1 magacioner, 2 radnika u vešeraju, 1 krojač, 1 peglarka-pralja, 4 stražara- portira, 1 radnik na pomoćnim poslovima, dok je zaposlenih radnica na održavanju higijene 4.

U oktobru mjesecu jedan zaposleni predao je tužbu zbog otkaza ugovora o radu (istek ugovora na određeno), ali je isti vraćen na rad početkom novembra mjeseca izvještajne godine.

Početkom jula mjeseca 2015.godine došlo je do razrješenja dva člana Upravnog odbora i do imenovanja dva nova člana (predstavnik osnivača i predstavnik korisnika).

Tokom izvještajnog perioda bolovanja su znatno smanjena u odnosu na prethodne godine.

7.STRUČNO USAVRŠAVANJE ZAPOSLENIH U ZAVODU

Što se tiče edukacije zaposlenih u JU Zavod „Komanski most“, stručnom usavršavanju zaposlenih posvećena je značajna pažnja, tako da su zaposleni prisustvovali na više seminara i radionica i to:

-Dani defektologa Srbije održanim u Kragujevcu

-Kongres na temu “Unapređenja života i kvaliteta života djece i mladih” u Ohridu

-Međunarodna konferencija u Zadru na temu "Osobe s invaliditetom i zapošljavanje: Uključivanje kroz posao-ostvarenje cilja"

-Posjeta Domu starih „Grabovac,, Risan

-Posjeta Domu Pčelice u Kragujevcu

-Posjeta Domu Pazarić kod Sarajeva

- Radionica na temu "Upoznavanje sa osnovama grupne psihoanalize" u Kotoru

-Radionice na temu "Integrirani informacioni sistem socijalnog staranja" – faza II

8.SARADNJA ZAVODA SA DRUGIM SUBJEKTIMA

U interesu što kvalitetnijeg života i rada korisnika, Zavod ostvaruje saradnju sa resornim ministarstvom, Zavodom za socijalnu i dječiju zaštitu, organima Glavnog grada, Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda, Centrima za socijalni rad, Ministarstvom unutrašnjih poslova Crne Gore, Kliničkim centrom Crne Gore, Specijalnom bolnicom za psihijatriju Dobrota, Medicinskim fakultetom, Fakultetom političkih nauka, Filozofskim fakultetom, Incijativom mladih za ljudska prava, Monitoring timom NVO sektora čiji je nosilac Akcija za ljudska prava, NVO sektorom i drugim subjektima koji su pokazali interesovanje za naš rad, a pri tom je Ustanova pokazala potpunu otvorenost za saradnju. Na regionalnom planu ostvarili smo saradnju sa više sličnih ustanova, uz čestu razmjenu posjeta, a što je veoma značajno u razmjeni znanja i iskustva u radu sa našim korisnicima.

9.ULAGANJA I MATERIJALNO TEHNIČKA OPREMLJENOST

Tokom 2015. godine urađena je prilazna rampa na upravnoj zgradi, postavljen je platenik na površini od 160 m², paviljon „C“ koji je donedavno služio za smještaj djece adaptiran je i opremljen za smještaj lica sa teškim oblikom autizma. Početkom 2016. godine očekujemo njegovo otvaranje.

Donacije Zavodu u protekloj godini date su u Finansijskom izvještaju za 2015. godinu.

10. AKTIVNOSTI NA REALIZACIJI PLANA TRANSFORMACIJE ZAVODA

Plan transformacije JU Zavoda "Komanski most", usvojen je u decembru 2013 godine. Ministarstvo rada i socijalnog staranja je u skladu sa sveukupnim procesom reforme sistema socijalne i dječje zaštite, a u okviru integralnog programa UN-a "Djelujući kao jedan" u Crnoj Gori, u saradnji sa UNDP-ijem pokrenulo izradu Plana transformacije ustanove „Komanski most“, koji je urađen u cilju pružanja podrške institucionalnoj, strukturnoj i organizacionoj transformaciji ustanove "Komanski most".

Plan se fokusira na prevenciji daljih prijema korisnika i na postepenoj deinstitutionalizaciji sadašnjih korisnika kroz razvoj vještina za samostalan život i pružanje adekvatnih alternativnih servisa u okviru porodice i zajednice.

Plan transformacije je osmišljen da promoviše prava i učešće lica sa invaliditetom u okviru društva, da poboljša kvalitet njihovog života i da osigura primjenu antidiskriminativnog pristupa u smislu poboljšanja života svih lica sa invaliditetom, uključujući i one koji imaju velike i kompleksne potrebe.

Plan se zasniva na principima i stavovima Konvencije UN-a o pravima lica sa invaliditetom, koji podstiču i obavezuju društvo da jasno potvrde da su prava lica sa invaliditetom ljudska prava i stoga se moraju zakonski zaštititi i ostvarivati u praksi u zajednicama u kojima žive.

Prelazak sa institucionalnih na servise u zajednici podrazumijeva dug tranzicioni proces i uključuje uklanjanje barijera kao i razvoj novih servisa. Redovne i adekvatne evaluacije i monitoring procesa transformacije su od ključne važnosti da bi se ostvario napredak. Transformacija ustanove će uticati na korisnika i njihove porodice ali i na zaposlene u ustanovi.

1. Ciljevi i očekivani rezultati

Glavni cilj transformacije Komanskog Mosta:

Transformirati instituciju Komanski Most u Resursni centar uz istovremeni razvoj sistema podrške u zajednici tako da se efektivno može odgovoriti na potrebe i ispunjavanje prava osoba sa invaliditetom.

Specifični ciljevi transformacije Komanskog Mosta:

- *Smanjiti broj korisnika*
- *Razviti kapacitete Komanskog Mosta u smislu pružanja podrške licima sa intelektualnim invaliditetom i njihovim porodicama i pružanja podrške servisima u zajednici kao odgovor na potrebe lokalnih zajednica.*
- *Razviti, ojačati i očuvati vještine za nezavistan život korisnicima usluga Zavoda*
- *Ojačati i dalje razviti podršku biološkim porodicama koje imaju članove sa intelektualnim invaliditetom i autizmom, uključujući povećanu socijalnu i psihološku podršku.*

Očekivani rezultati:

- *Ukupno smanjenje smještajnih kapaciteta za 20%, tako da u decembru 2018. godine u „Komanskom Mostu” neće biti više od, maksimum, 100 štićenika sa stalnim boravkom u instituciji*
- *Izgradnja 2 male grupne kuće za smještaj 12 osoba sa blažim intelektualnim invaliditetom*
- *Osnivanje jednog odjeljenja/bloka (do 12 osoba) za osobe sa teškim oblikom autizma i osobe sa nepoželjnim ponašanjem*

Osnivanje jednog kriznog (za kratkoročni boravak) odjeljenja/bloka kapaciteta 5 osoba

5.1. Tabela aktivnosti 2014 – 2018 (1.1.2014-31.12.2017)

Aktivnost	Cilj	Period implementacije	Rezultati	Odgovorni za realizaciju
I Procjena				
<i>Procjena novih korisnika u Komanskom mostu</i>	<i>Izraditi individualne planove zaštite da bi se identifikovale potrebe u smislu pružanja podrške</i>	<i>1.1.2014 – i dalje kontinuirano</i>	Realizovano i u novembru 2013. godine odrađeni za sve korisnike u KM	KM CSR-i Staratelj/rodite lj Korisnik
<i>Redovna revizija individualnih planova</i>	<i>Planirati najbolje opcije za boravak svakog korisnika i vršiti redovne revizije planova</i>	<i>1.1.2014 i dalje kontinuirano</i>	Prva revizija odrađena novembra 2014. godine, druga revizija u decembru 2015.	KM CSR-i MRSS Staratelj/rodite lj Korisnik
<i>Izrada registra osoba sa intelektualnim invaliditetom</i>	<i>Dobiti sveobuhvatne podatke o potrebama ljudi sa II. Povezati sve postojeće podatke i razmjenjivati ih u okviru mreže obrazovnih, socijalnih i medicinskih servisa</i>	<i>31.12.2015</i>	<i>Podaci na nacionalnom nivou o licima sa II i njihovim potrebama u smislu servisa i podrške</i>	MZ Ministarstvo rada i socijalnog staranja
II Servisi u zajednici				
<i>Pilot grupne kuće</i>	<i>Uspostaviti grupne kuće</i>	<i>do 2018.godine</i>	<i>Osnovati će se 2 grupne kuće, svaka za po 6 osoba, 12 osoba će biti prebačeno iz KM u te kuće i za njih će se organizovati</i>	KM uz pomoć lokalnih samouprava donatora, Vlade (MRSS i MF)

			<i>dnevne aktivnosti ili rad</i>	
<i>Pilot hraniteljske porodice</i>	<i>Pronaći i pružiti podršku hraniteljskim porodicama</i>	<i>1.1.2015. i dalje kontinuirano</i>	<i>Daje se podrška za hraniteljske porodice, za lica sa intelektualnim invaliditetom</i>	<i>CSR-i KM, MRSS</i>
<i>Dnevni centri za odrasla lica sa intelektualnim invaliditetom</i>	<i>Osnovati centre za dnevne aktivnosti u 3 opštine u CG</i>	<i>do 31.12.2018</i>	<i>Dnevni centri i centri za rad za 80 osoba sa ii</i>	<i>lokalne samouprave MRSS, NVO</i>
<i>Standardi u nacionalnom sistemu pružanja njege za osobe sa ii</i>	<i>Izraditi standarde usluga za uspostavljanje sistem servisa u zajednici za osobe sa ii</i>	<i>31.12.2014</i>	<i>Usvojeni standardi usluga</i>	<i>MRSS, UNDP i UNICEF NVO osoba sa invaliditetom i NVO roditelja</i>
<i>Odjeljenje za krizne situacije</i>	<i>Osnovati odjeljenje za kratkoročnu kriznu njegu i procjenu odraslih sa ii u okviru KM Izraditi pravila i standarde za rad ovog odjeljenja tako da se ne pretvori u odjeljenje za stalni boravak</i>	<i>do 31.12.2017</i>	<i>Osnovano odjeljenje za kriznu njegu i procjenu odraslih osoba sa II u okviru KM, i otpočelo sa radom</i>	<i>KM, CSR-i, MRSS</i>
<i>Odjeljenje za osobe sa teškim oblikom autizma i osobe sa nepoželjnim ponašanjem</i>	<i>Osnovati odjeljenje u kojem će se pružiti bezbjedno i struktuirano okruženje</i>	<i>do 31.12.2015</i>	<i>Donedavni paviljon za smjestaj djece, adaptiran je za smještaj lica sa teškim oblikom autizma, u skladu sa preporukama prof.dr Nenada Glumbića sa</i>	<i>KM, MRSS</i>

			<i>Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Beograd. U skorije vrijeme očekujemo njegovo otvaranje.</i>	
III Obuka za sticanje vještina za nezavistan život				
<i>Obuka u oblasti socijalnih vještina</i>	<i>Povećati socijalne vještine korisnika KM</i>	<i>1.1.2014. i dalje kontinuirano</i>	<i>U okviru realizacije planiranih zadataka iz individualnih planova rada kroz aktivnosti u radnim i okupacionim grupama , kao i aktivnostima kroz kontinuirane i organizovane izlaske van institucije doprinosi se sticanju novih vještina i znanja iz oblasti socijalnih vještina, vještina staranja o sebi i rada</i>	<i>KM</i>
<i>Obuka o vještinama staranja o sebi</i>	<i>Povećati nivo vještina korisnika KM da se staraju o sebi</i>	<i>1.1.2014. i dalje kontinuirano</i>		<i>KM</i>
<i>Obuka za rad</i>	<i>Povećati nivo vještina za rad kod korisnika KM</i>	<i>1.1.2014. i dalje kontinuirano</i>		<i>KM</i>
IV Razvoj ljudskih resursa				
<i>Stručno usmjeravanje za zaposlene</i>	<i>Obezbjediti zaposlenima profesionalnu podršku</i>	<i>1.1.2015. i dalje kontinuirano</i>	<i>Zaposleni dobijaju podršku u smislu konsultacija sa supervizorima</i>	<i>KM, MRSS, Zavod za socijalnu zaštitu</i>
<i>Obuka zaposlenih</i>	<i>Povećati znanje i vještine zaposlenih</i>	<i>1.1.2014. i dalje kontinuirano</i>	<i>Stručnom usavršavanju zaposlenih posvećena je značajna pažnja, tako da su zaposleni prisustvovali na više seminara i radionica što je navedeno u Izveštaju o radu.</i>	<i>KM, MRSS, Zavod za socijalnu zaštitu</i>
V Saradnja sa NVO				
<i>Mreža NVO</i>	<i>Uspostaviti mrežu NVO koji se bave licima</i>	<i>do 31.12.2017</i>	<i>Mreža NVO koji se bave licima sa ii i NVO roditelja tih lica je</i>	<i>NVO, KM</i>

	<i>sa II i NVO roditelja tih lica, kako u Crnoj Gori tako i na međunarodnom planu</i>		<i>osnovana, i ta mreža je član IASSID i drugih organizacija</i>	
<i>Foprmiran upravni odbor ustanove sa imenovanim članom predstavnika roditelja/staratelja korisnika iz KM</i>	<i>Osnovati UO koji će činiti predstavnik roditelja/staratelja iz KM</i>	<i>1.3.2014</i>	<i>Predstavnik roditelja aktivno učestvuje u postizanju boljeg nivoa usluge JU Zavoda „Komanski most“ i Rješenjem Vlade CG od 04.07. 2014. godine, imenovan je novi Upravni odbor, i jedan član UO je predstavnik roditelja-staratelja korisnika</i>	<i>KM, roditelj/staratelj</i>
<i>VI Podizanje svijesti</i>				
<i>Podizanje svijesti o deinstitucionalizaciji i ljudskim pravima lica sa invaliditetom</i>	<i>Podići svijest građana,lica sa invaliditetom, njihovih porodica, profesionalaca, kao i svih segmenata društva o potrebi socijalne inkluzije lica sa invaliditetom</i>	<i>31.12.2014. i dalje kontinuirano</i>	<i>Povećanje svijesti kod građana i bolji stav prema licima sa invaliditetom, izvođenje korisnikavan institucija, učešće korisnika na sportskim takmičenjima,kulturno-zabavnim događajima, snimanje filma u kojem su oni glavni akteri, a što je sve praćeno medijima</i>	<i>KM, NVO, roditelji, mediji, obrazovne institucije, opštine MLJIMP</i>

Direktor
Vaselj Dušaj

